

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **I. A.**
státní příslušnost Republika Uzbekistán
zastoupený Mgr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské
náměstí 831/21, 110 00 Praha 1
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3
o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2019 č. j. OAM-256/LE-BA04-P15-
2019, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., zákona o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).

Shodu s prvopisem potvrzuje

2. Proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného podal žalobce v zákonné lhůtě žalobu, v níž namítal, že žalovaný nesprávně vyhodnotil otázku existence vážné újmy hrozící mu při návratu do Uzbekistánu. Žalovaný se dle žalobce dostatečně nevypořádal s obecně známou špatnou situací v Uzbekistánu a odkázal pouze na údajnou změnu v poměrech po smrti dlouholetého diktátora Islama Karimova, aniž by ovšem zohlednil tu skutečnost, že ani s nástupem nového prezidenta nedošlo k zásadní změně situace v oblasti lidských práv, pronásledování mnoha skupin obyvatelstva, zneužívání justičního a policejního aparátu a neakceptovatelného totalitního pořádku panujícího v zemi. Žalovaný se vůbec nezaobíral obecně známými skutečnostmi konstatovanými mimo jiné ve zprávách Amnesty International za rok 2016 i 2017/2018, podle nichž policie a důstojníci Národní bezpečnostní služby (SNB) i nadále rutinně mučili a obdobně zneužívali podezřelé a zadržené za účelem přinutit je k přiznání či k obvinění dalších, přičemž zvláště intenzivnímu mučení byly vystaveny osoby zadržené z důvodu údajné protistátní činnosti. Zcela nepřijatelné jsou i podmínky v uzbekistánských vězeních, která jsou zneužívána pro doživotní izolaci nepohodlných osob na základě zcela vykonstruovaných obvinění. Uvedené informace pocházející ze zdrojů renomovaných lidsko-právních organizací se pak netýkají pouze aktivních ochránců lidských práv nebo osob nepohodlných uzbekému režimu, nýbrž v žalobě rozvedené hrozby mohou s nikoliv nízkou pravděpodobností postihnout i jeho, jelikož je osobou, která by se měla vrátit do Uzbekistánu proti své vůli a ze „západního“ zařízení pro omezení osobní svobody. Právě on jakožto osoba, která by byla do Uzbekistánu násilně vrácena z České republiky, navíc bez bližších informací, je tak typickým adresátem možného policejního brutálního násilí a následného bezpříkladného svévolného souzení, trestání a mučení. S ohledem na výše uvedené dle žalobce nelze připustit, že žalovaný zcela odbyl výše popsané skutečnosti a spokojil se s účelovým výčtem zdánlivých zlepšení, k nimž v přístupu k lidským právům v Uzbekistánu mělo dojít, podle něj mu žádná vážná újma hrozit nemůže. Naopak jeho zajištění, jakož i žádost o mezinárodní ochranu v České republice a eventuální nucený návrat do Uzbekistánu, jsou skutečnosti, které neakceptovatelným způsobem zvyšují pravděpodobnost toho, že by mohl být vystaven v Uzbekistánu hrozbě vážné újmy, zahrnující svévolné zatčení, věznění a dokonce i mučení.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal především na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a dále uvedl, že vždy zásadní a prvotní je výpověď žadatele o azyl a není na správním orgánu domýšlet za žadatele další okolnosti, které sám neuvedl. Žalobce se žádných státních orgánů ve vlasti neobával a ani se státními orgány neměl žádné potíže. Z vlasti vycestoval legálně s pasem, nebyl nikdy ve vlasti trestně stíhán a o udělení mezinárodní ochrany požádal výhradně kvůli potížím se soukromými osobami kvůli dluhu. V této souvislosti se o pomoc nikde neobracel. Údajně proto, že neměl důkazy k výhrůžkám. Potvrdil, že uvedl všechny důvody, které jej vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Obavy z návratu za pobyt v zahraničí nijak neakcentoval, jak se snaží vykreslit v žalobě, nicméně i tímto prvkem se žalovaný velmi pečlivě zabýval v otázce vyhodnocení návratu do vlasti, jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí. Na podkladě zpráv o zemi původu bylo konstatováno, že dochází k postupnému uvolňování represivního postoje režimu vůči obyvatelstvu. Jsou překotně přijímány zákony a nařízení, jejichž pozitivní dopad na obyvatele je ze strany státní moci široce medializován. Většinou je však zrušení jedné povinnosti nahrazeno povinností jinou. Rovněž je možné sledovat, že v oblastech, kde došlo k uvolnění, je dopad na skutečný život

limitován tím, že pozice opuštěná represivním přístupem státní moci je nahrazena korupčním systémem byrokratického aparátu. Nadále nekompromisní je přístup vůči odpůrcům a oponentům režimu, kteří by mohli v politické nebo ekonomické oblasti narušit zájem vládnoucí elity. Občané Uzbekistánu mají nadále povinnost registrovat se při dlouhodobých pobytech v zahraničí na zastupitelském úřadu. Jejich cesty a pobyt v zahraničí jsou jednoduše kontrolovatelné díky důsledným hraničním kontrolám a razítkování pasů. Zastupitelský úřad Taškent nedisponuje bližšími informacemi o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu. Dle legislativy žádný postih, ani nebezpečí, nehrozí. Počet uzbeckých občanů pobývajících dlouhodobě v zahraničí je vysoký a uzbecké orgány nemají šanci sledovat všechny tyto občany. Postupují výběrově. Neoficiální informace hovoří o tom, že pokud někdo neposkytne dostatečné informace o svém přechodném pobytu v zahraničí, může očekávat problémy s vydáním nového pasu, i když jsou formálně splněny všechny podmínky k jeho vydání. Někdy bývá vydání pasu podmínováno zaplacením úplatku. Dle dostupných informací státní orgány Uzbekistánu pod novým vedením začaly pod tíhou ekonomické reality podporovat pobyt svých občanů v zahraničí, přičemž možnosti legálně vycestovat využil taktéž žalobce. Byť obecně Uzbekistán bezesporu nelze považovat za zemi s vysokým stupněm demokracie, žalobce žádné potíže ve vztahu k zemi svého původu nedeklaroval, zemi opustil legálním způsobem na základě platných dokladů a ani tam neměl podle něj žádné jiné problémy s tamními státními orgány. Na základě těchto skutečností nelze z pohledu správního orgánu předpokládat, že by žalobce byl po návratu do vlasti jakkoliv za svůj pobyt v zahraničí postihován, či dokonce ohrožen nebezpečím vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný v daných souvislostech odkázal také na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž citoval. Poznamenal také, že skutečnost, že v zemi původu žalobce existují určité problémy v oblasti dodržování zákonů či nižší efektivnost pomoci ze strany policie či soudů, ještě samo o sobě nedokládá, že by se žalobce nemohl domáhat pomoci, či že by se žalobce nemohl domáhat pomoci, či že by mu státní orgány nemohly poskytnout účinnou ochranu.

4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Soud přitom postupoval podle § 51 odst. 1 s.ř.s. a rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se na výzvu soudu dle citovaného zákonného ustanovení ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostí ze dne 28. 4. 2019. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v rámci údajů k podané žádosti a v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl, že je státním občanem Republiky Uzbekistán. Nemá žádné politické přesvědčení ani není politicky aktivní. Z Uzbekistánu odcestoval 30. 8. 2018 a od té doby se zpět nevrátil. Důvodem pro opuštění vlasti byla skutečnost, že si půjčil peníze od jedné fyzické osoby. Dluh momentálně nemůže splácet. Vyhrožoval mu člověk, od něhož si půjčil peníze. Vyzval jej, aby dluh zaplatil co nejdříve, jinak zmizí. Jeho život se tak ocitl v nebezpečí, a proto z Uzbekistánu odjel. Žalobce zmínil, že má dům, který ještě před uzavřením smlouvy o půjčce přepsal na manželku. Ještě než opustil vlast, snažil se sehnat peníze, ale nepovedlo se mu to. Jezdili za ním domů vymahači, tázali se jej, kdy peníze vrátí. Na

otázku správního orgánu, zda se v souvislosti s výhrůžkami obrátil na policii, žalobce odpověděl, že to nepomůže, jelikož u nich jsou jiné zákony, než v České republice. Navíc tam jsou podle něj i nepsané zákony, takže by mu to nebylo nic platné. I kdyby se na policii obrátil, neměl by v ruce žádné důkazy o vyhrožování. Z Uzbekistánu vycestoval legálně. S vyřízením cestovního pasu neměl žádné potíže. Žádné problémy neměl ani při odjezdu z vlasti. K odjezdu z Uzbekistánu neměl žádné jiné důvody. Nikdy tam nebyl trestně stíhán. Závěrem pohovoru sdělil, že uvedl všechny důvody, které jej vedly k odjezdu z vlasti a k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a že nic dalšího dodat nechce. K možnosti doložit na podporu svých tvrzení nějaké doklady, dokumenty, či jiné materiály, žalobce odpověděl, že všechny hrozby byly ústní a nikdy to nebylo nikde zaznamenáno. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem odchodu žalobce z vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl vysoký dluh, který nemohl splácet a bylo mu kvůli tomu vyhrožováno člověkem, od něhož si půjčil peníze a vymahači.

6. Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Konkrétně se jedná o Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 11. 2017 č. j. 119896/2017-LPTP a ze dne 7. 3. 2019 č. j. 102817/2019-LPTP a Informaci OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 11. 2. 2019.
7. Dne 25. 7. 2019 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí výše uvedenými, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí žalobce využil. Nechtěl se k nim však vyjádřit. Nenavrhoval ani doplnění podkladů pro vydání rozhodnutí, ani nechtěl uvést žádné nové skutečnosti či informace, které by měl správní orgán vzít v potaz při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
8. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické a bezpečnostní situace v Uzbekistánu soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální datu vydání napadeného rozhodnutí.
9. Krajský soud podotýká, že azyl je institutem zcela výjimečným, vycházejícím z mezinárodních závazků, umožňující osobám čelícím ve své vlasti vážnému ohrožení života, zdraví nebo svobody ze zákonem striktně vymezených důvodů, nalézt ochranu v jiné zemi.
10. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný nesprávně hodnotil otázku existence vážné újmy, která mu hrozí při návratu do Uzbekistánu. Namítal tak azylový důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Soud však zastává názor, že žalobce neuvedl relevantní tvrzení ve smyslu § 14a zákona o azylu. Shodně s žalovaným také soud činí závěr, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť zde nejsou důvody, pro které by mu v případě návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Potíže se soukromými osobami ve státě původu, spočívající např. v tvrzeném vyhrožování, nelze bez dalšího považovat za důvody udělení doplňkové ochrany. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento

stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 440/2004-53). Kroky státních orgánů na ochranu před vážnou újmou lze mít za přiměřené, a tudíž ochranu za poskytnutou, mimo jiné tehdy, je-li ve státě, kam má být žadatel navrácen, zaveden účinný právní systém pro odhalování, stíhání a trestání jednání představující pronásledování nebo způsobení vážné újmy a žadatel má k této ochraně přístup (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Azs 48/2008-57).

11. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce měl možnost využít ochrany ze strany státních orgánů, čehož doposud nevyužil. Nelze klást státu původu k tíži, že se žalobce na policii či bezpečnostní složky v Uzbekistánu neobrátil. Tvrzení uváděná žalobcem neodůvodňují udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 zákona o azylu, neboť nedosahují hrozby vážné újmy, která je v tomto ustanovení vyžadována. Případné problémy v oblasti dodržování zákonů či nižší efektivnost pomoci ze strany policie u problémů vzniklých se soukromými osobami, není azylově relevantní důvod. Nutno také zdůraznit, že žalobce nikdy neuvedl, že by měl obavy ze státních orgánů své vlasti. Naopak sdělil, že se státními orgány neměl žádné potíže, z vlasti vycestoval legálně. V zemi původu nikdy nebyl trestně stíhán. Rovněž nikdy neakcentoval nějaké obavy v souvislosti s pobytem v zahraničí. Nicméně i touto otázkou se žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobně zabýval na str. 7 – 9. Soud souhlasí se závěrem žalovaného, který odkazem na zjištění z informací o zemi původu, které jsou obsaženy ve správním spise, učinil závěr, že nelze předpokládat, že by žalobce byl po návratu do vlasti jakkoliv za svůj pobyt v zahraničí postihován či dokonce ohrožen nebezpečím vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný zcela přiléhavě kromě jiného poukázal na to, že z dostupných informací státní orgány Uzbekistánu pod novým vedením začaly pod tíhou ekonomické reality podporovat pobyty svých občanů v zahraničí, přičemž možnosti legálně vycestovat využil také žalobce. Byť obecně Uzbekistán bezesporu nelze označit za zemi s vysokým stupněm demokracie, žalobce žádné potíže ve vztahu k zemi svého původu nedeclaroval, zemi opustil legálním způsobem na základě platných dokladů a ani neměl žádné jiné problémy s tamními státními orgány. Krajský soud v podrobnostech odkazuje na zjištění a závěry žalovaného na str. 7 – 9 napadeného rozhodnutí, neboť s nimi zcela souhlasí.
12. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
13. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 22.01.2020

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně